

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

<p>PREȚUL ABONAMENTULUI: Pe un an 16 coroane Pe o jumătate de an 8 coroane Pe un pătrar de an 4 coroane Abonamentele se fac la Administrația foii.</p>	<p>Redacția și Administrația: Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12 (lângă postă) Telefon Nr. 146. Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«.</p>	<p>INSERATE se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI (strada Măcelarilor Nr. 12). Un șir petit primădată 60 bani, a doua-oară 50 bani, a treia-oară 40 bani.</p>
---	--	--

Legea electorală.

Ce drepturi se plănuiesc pe seama poporului în viitor.

I.

Di Dr. Ioan Suci, șeful resortului de organizare a sfârșit — după cum aflăm — lucrarea sa despre reforma legii electorale, adică legea care hotărăște, că cine are dreptul de a fi alegător și cine poate fi ales de deputat în camera țării. Apoi chipul cum se fac listele electorale și cum se fac alegerile ș. a.

Legea această se face pe un temelie mai larg democratic și având în vedere principiile (ideile) de egalitate și dreptate.

După o sugrumare de o mie de ani a libertății, când în locul voinței noastre libere și în locul cuvântului nostru sincer, vorbeau la alegeri rachiul jidovului, bariul lui Iuda (adecă a guvernului maghiar) și sulilele jandarmilor turbați, — vom putea și noi în sfârșit să grăim românește, să ne dăm votul aceluia care este mai vrednic și mai chemat ca să fie împuternicitul nostru, trimisul nostru în sfatul țării, vom putea alege liber, după cum va cere judecata noastră și după cum va dori inima și sufletul nostru românesc.

Să vedem acum pe rând cum este alcătuită legea aceasta.

Vom avea două corpuri legiuitoare, adică două adunări unde se aduc legile: Camera (adunarea) deputaților și Senatul, adunarea celor mai bătrâni, adică a senatorilor.

Alegător va fi fiecare om, atât bărbați cât și femeile, dacă e majorean adică dacă a trecut de 21 de ani. Toți aceia, cari nu sunt de naționalitate română, trebuie să dovedească, că sunt împământeniți și au domiciliu (locuință) stabil (într'un loc) în teritoriile Ardealului, Bănatului, Crișanei și Maramurășului.

Pentru fiecare număr de 30,000 locuitori va cădea un deputat. Țara va fi împărțită în circumscripții (cercuri) electorale. Încă nu s'a hotărât câte cercuri vom avea. Dacă într'o circumscripție sunt cu cel puțin 20,000 locuitori mai mulți decât cei 30,000 locuitori, pe cari se vine un deputat, atunci această frântură de 20,000 are dreptul să mai aleagă încă un deputat.

După legea aceasta, votul de alegător este obligator, adică nu e destul, că ai dreptul de a vota (de a alege deputat), ci ești și silit ca să votezi, că aceasta e o datorință nobilă cetățenească. Cel ce nu-și va da votul la alegeri, va fi pedepsit.

Senatul se va compune din senatori aleși și din membri de drept, adică cari fac parte din Senat în baza legii.

Senatorii aleși se vor alege ca și deputații pe circumscripții (cercuri), dar tot pe 70,000 locuitori se vine un senator. În circumscripții unde rămâne un rest (frântură) de locuitori mai mare de 47,000 se va mai alege câte un senator.

Membri de drept ai Senatului vor fi: moștenitorul de tron, apoi mitropoliții și episcopii confesiunilor greco-orientală, greco-catolică (unită), romano-catolică și evanghelică-luterană. Asemenea și rectorul (conducătorul) de totdeauna a universității din Cluj.

Cine poate fi ales de deputat sau senator? Pentru a putea fi ales de deputat se prevede vârsta de 25 ani, iar pentru senatori vârsta de 40 ani. Dar toți aceia, cari vor să fie aleși de deputați sau senatori trebuie să fi făcut jurământul de supunere și fidelitate (credință) statului român unitar.

Legea prevede apoi cazurile când cineva nu poate fi ales deputat sau senator. Nu pot fi aleși cei *incapabili* (în lege se spun câteva cazuri), cei *nedemni* (nevrednici). Și nu poate fi ales cineva dacă e caz de *incompatibilitate*, adică dacă candidatul de deputat ocupă o astfel de slujbă, pe lângă care legea asta oprește să fie în același timp și deputat. Așa de pildă: militarul activ (ofițerul) sau funcționarul de stat nu poate fi în același timp și deputat sau senator.

În numărul viitor vom vorbi despre circumscripții, birourile electorale, secțiunile și subsecțiunile de votare ș. a.

Marele Sfat Național Ce este acesta? — Cum s'a ales? Cum trebuie să se aleagă?

De Marele Sfat Național se vorbește numai dela Alba-Iulia încoace. La marea adunare, care a hotărât unirea cu România, au fost trimiși reprezentanți din toate cercurile locuite de Români, au fost reprezentanții ambelor biserici greco-orientală și greco-catolică, cum și reprezentanții tuturor corporațiilor românești ce avem.

Alegerea acestor reprezentanți s'a făcut acasă, în general bine. Drept, că în

multe locuri nu chiar prea democratic; s'a candidat și ales cam unii pe alții, într'un loc eu pe tine, dincolo tu pe mine.

Ca formă aceasta n'a fost peste tot locul bine. În fond la același lucru s'ar fi ajuns sub orice împrejurare: Ceice au primit mandat pentru adunarea dela Alba-Iulia, s'a știut că au să voteze pentru unirea cu România. Aci n'a mai încăput nici o discuție. Numai așa a putut pleca cineva la Alba-Iulia, altcum nu. Aceasta s'a și întâmplat.

Ei, dar la Alba-Iulia nu s'a votat numai unirea cu România, ci acolo s'a stabilit (hotărât) și punctele principale pentru un nou program de muncă, pe baza căruia să se lucre la înaintarea neamului și întărirea țării.

În jurul acestui program s'au încins la Alba-Iulia discuții mari (în cerc mai restrâns). În fine s'au stabilit niște puncte foarte democratice și cât se poate de partinitoare pentru poporul de jos. Amintim numai împărțirea de pământ la țărani, apoi drepturi ca în țările culte pe seama muncitorimii.

Hotărârile aceste frumoase trebuie acum duse la îndeplinire. Iar îndeplinirea lor atârnă în mare parte dela ceice lucră mai deaproape (în detalii) întâi la ele, apoi dela ceice le vor vota sau respinge, ori îndreptă spre mai bine, sau spre mai rău.

Dar cine le lucră și votează aceste lucruri mari?

Pregătirea lor se face în ministerele (resorturile) dela Sibiu. Spre pildă împărțirea pământului în resortul agriculturii: sprijinirea industriei și a comerțului tot acolo; facerea nouilor dări (de cari încă vom căpăta destule, fiindcă fără dări nu poate exista nici un stat) se îngrijește în resortul de finanțe și așa mai departe.

Votarea acestor legi trebuie să o facă deputați aleși de popor. Așa ar trebui să se întâmple. Că în ce măsură se vor putea duce lucrurile acolo vom vedea. Noi sugărim însă acest punct de vedere: toate legile și hotărârile mari trebuie votate de deputați aleși în toată forma (în mod constituțional și democratic), iar nu în urma alegerilor în cerc restrâns.

La votarea acestor legi se ivesc păreri diferite — după cum sunt oamenii — între ceice la Alba-Iulia au fost *una cu toții* pentru unirea cu România. Asta e de sine înțeles. Unii sunt mai conservativi, alții mai liberali, ceștia mai democrați, ceia nu etc.

Iată de ce, dela Alba-Iulia încoace, nu putem aprobă întru toate felul cum

Ordin circular.

I.

Aflând, că cu începere dela 15 Martie 1919 st. n. funcționarii dela Căile Ferate Transilvănene au intențiunea (de gând) de a se pune în grevă:

Se aduce la cunoștința tuturor acestor funcționari, că potrivit ordinului Marelui Cartier General vor fi ridicați cu toată familia lor în timp de 24 ore dela declararea grevei și trecuți peste linia de demarcație prin Nordul Transilvaniei, prin punctele de debarcare ce se va fiesa de M. C. G. și că nu vor avea voie a lua cu ei decât geamantanul (cufărul).

II.

Conform ordinului M. C. G. Nr. 2911 din 123 Martie 1919 se mai face cunoscut, că:

Toți funcționarii (Cale ferată, telegraf, telefon, postă etc.) care se vor pune în grevă, vor fi ridicați împreună cu toată familia lor în termen de 24 ore dela declararea grevei și vor fi trecuți peste linia de demarcație prin Sighetul Maramureșului. Ei nu vor avea voie a lua cu sine decât un geamantan.

Autoritățile respective sunt obligate a raporta telegrafic Comandamentului numele funcționarilor, care călcând acest ordin au fost ridicați și trimiși conform prescripțiunii de mai sus.

**Comandamentul Trupelor din Transilvania
General MOȘOIU m. p.**

Spionii unguri.

A fost prins în Sibiu Eugen Karácsnyi, sublocotenent (lainant) în armata maghiară, care a putut pătrunde aici cu documente false și care avea gândul să spioneze. S'a dovedit, că acest dușman mișel a omorât cu mâna proprie 7 Români iar pe alți trei i-a împușcat.

În țara ceho-slovacilor încă se pripășesc spionii unguri, dar plătesc amar îndrăzneala lor. Cehii nu cunosc gluma. În zilele acestea au spânzurat câțiva spionii unguri în Piața din Pojon, tot asemenea doi ofițeri unguri au fost spânzurați în orașul slovăcesc Turoșsânmărtin.

În Sibiu și în întreg cuprinsul Ardealului oare cât de mare e numărul acestor vipere?

Trebue să pășim față de ei cu toată energia și să fim fără cruțare!

Cum stăm cu pacea.

Marele sfat al păcii, cea mai mare judecatorie din câte au fost formate pe acest pământ, lucră acum la formarea granițelor dintre țări. Aceasta este poate partea cea mai grea a sfătuirii.

Dacă până acum s'au luat în considerare ca granițe râurile, munții și dealurile, azi ele nu mai pot avea nici o valoare, fiind învinse de puterea nevăzută a ideii, că toți ceice vorbesc o limbă, au să formeze o țară.

Prin urmare: Granițele României, spre pildă, încă trebue să se întindă până acolo, până unde răsună glasul dulce al limbii românești. Aceasta e o dorință a noastră.

Dar făuritorii păcii nu pot veni să vadă starea faptică a lucrurilor la fața locului. Dânsii ascultă pe toți cari au cuvântul în marea sfătuire. Prietenii își dau cuvântul pentru noi, dușmanii în contra noastră. Și dușmanii, din darul și mila celui de sus și poate și din slăbiciunea noastră, avem încă destui.

În zilele din urmă sfatul păcii s'a e-

cupat numai și numai cu desemnarea granițelor țării noastre. Știrile ce ne-au sosit până acum, nu sunt destul de limpezi, ca să putem da știre hotărâtă iubiților cetitori.

Mărul de ceartă între Români și Sârbi îl formează Bănatul, acel colț de belșug, care după dreptate ni se cuvine nouă. Comisiunea însărcinată cu tăierea granițelor între noi și Sârbi, ar fi hotărât — după o știre — ca o parte din județul Torontalului să fie dat Serbiei. Aceasta ar fi pentru frații noștri din acel județ o grea lovitură.

O telegramă mai nouă spune însă, că Sârbi ar lăsa întreg Bănatul României, dacă ar câștiga dela Bulgari județul Vidinului, pentru care România ar întoarce ceva Bulgariei din Dobrogea nouă (din cea primită în 1913).

Granițele dinspre Bucovina și Basarabia au fost primite așa cum le-au cerut delegații români.

Greutatea mai este acum a câștiga granițele drepte cu Sârbia și Ungaria.

Contele Károlyi amenință, că oricum va hotări sfatul păcii, Ungurii vor lua Ardealul, dacă nu se poate cu buna, apoi cu arma. După cum se vestește, ei au și mobilizat până la 42 ani în contra noastră.

Dar noi credem, că ajungând lucrurile la cuțit, noi ne vom mobiliza toți câți mai avem două picioare și două mâni. Pentru aceasta nu ne trebue ordin de mobilizare, ci numai semnul, că se începe lupta. Nu-i așa, fraților!?

Tot în legătură cu pacea mai amintim, că și Rușii ne fac greutate, în ce privește Basarabia, deși sfatul păcii ne-au recunoscut dreptul sfânt asupra acestui colț rupt mișelește din corpul României, de lăcomia rusească.

Să nu ne înfrice însă lăcomiile vecinilor. Când noi una vom fi ca nuelele din mănunchiul tatălui din poveste, nu ne vor putea frânge dușmanii ori și câți de mulți vor fi, căci: „Unde-s doi puterea crește și dușmanul nu sporește“. Iar noi nu suntem doi, ci patrușprezece milioane.

Ultime știri.

Telegramele sosite mai nou în Sibiu spun că granițele României au fost hotărâte în modul următor:

1. Bucovina și Basarabia întregă.
2. Dobrogea veche și nouă până la hotarul tăiat în 1913.
3. Bănatul, afară de o parte a Torontalului.
4. În fața Seghedinului se lasă un teritoriu Ungariei.
5. România va căpăta legătură de pământ cu ceho-slovaci.

Să reîntorc frații.

Risipiți de mâna vitregă a sorții, alungați de dragostea ungurească peste mări și țări, Români din Ardeal și Țara ungurească au rămas credincioși pământului strămoșesc, leagănelui doinei și a visurilor noastre de veacuri. Ori unde au rătăcit acești copii ai codrilor, ei au purtat întotdeauna și în tot locul dorul de căminul părintesc. Ca pasărea călătoare, care nu-și uită de cuibul ei, așa frații noștri la primele raze de înviere, se reîntorc veseli la locurile dragi, unde au văzut lumina zilei. O șoaptă tainică le strigă mereu și puternic: Acasă! acasă! Acasă, în frumosul vostru Ardeal, unde vă așteaptă cu lacrimi de bucurie frații și părinții.

Au venit cei de prin Rusia rece, închezași în corpul voluntarilor ardeleni. Le-au urmat Legionarii din Italia, cei bine echipați și bine trăiți sub cerul senin al frumoasei Italie. Pe drum sunt americanii, cari de bună seamă ne vor aduce din lumina apusului dragostea și dorul de libertate, spre care năzuim noi cu toții.

O, ce deosebire între dusul și reîntorsul vostru! La plecare, v'au însoțit lacrimile durerii iar la reîntoarcere vă ies înainte lacrimile bucuriei. V'ați dus alungați de sărăcie, prigonii pentru că v'ați iubit limba și legea, dar vă reîntoarceți să apărați bogăția neamului.

Veniți cu bine toți cei alungați pentru dreptate, să facem împărăția mare și puternică. Avem lipsă de voi, de brațul vostru vânos, ca să alungăm lupii din jurul staulului, cari hăulesc a pustiu.

Fi-ți bineveniți apărați de țară!

Alegerile din Ungaria vrednic de neamul lor.

În Ungaria s'au început alegerile de deputați în întreaga țară, ce biată a mai rămas. Dacă odată pe vremea lui Ioșca împărat și Pișta ministeru, curgea vinul și pâlınca, azi curge sânge la alegerile lor.

Așa în Budapesta cu ocaziunea alegerilor a fost o încăierare între partidul socialist și cel civil, pe urma căreia au rămas 150 morți și răniți.

Tot așa au decurs alegerile și în Szekesfehervár, unde comuniștii s'au alăturat socialiștilor, cu gândul de a putea învinge pe socialiștii creștini. Socialiștii democrați însă s'au alăturat creștinilor și au bătut până la sânge pe comuniști, iar pe conducătorii acestora i-au deținut.

Așa se fac alegerile ungurești.

s'a făcut unele alegeri. Iar felul cum s'a întregit (sau ales) la Alba-Iulia Marele Sfat național cu atât mai puțin îl putem aproba.

În acel Mare Sfat, care, după unii, ar fi chemat să voteze o seamă din legile susnumite, — înainte de ce s'ar fi făcut alegerile pentru cameră (dieta) pe baza noiei legi electorale — sunt mult prea multi dintre unii și prea puțini dintre alții.

Spre pildă mult prea mulți advocați și prea puțini preoți, profesori, învățători sau funcționari de bancă (oameni cu praxa vieții), iar reprezentanți de-ai comercianților, industriașilor și meseriașilor nu sunt aproape deloc. Asta nu merge! Tot așa nu merge, ca în Marele Sfat Național să nu fie măcar câțiva reprezentanți frunțași țărani.

Acești oameni, din categoriile din urmă, sunt mai simpli și cu mai puțină carte, ca cei numiți la început. De aci nu urmează însă, că unii dintre ei să nu vie cu idei și praxă din viața de toate zilele foarte folositoare — ca puncte de orientare — chiar și pentru cei mai sus ajunși în Sfat ori Consiliul dirigent. Afară de aceea, a urmă astfel o cere spiritul vremii, o cere ideea democratică pe care vrem să o reprezentăm.

Noi n'am scris până acum asupra acestor lucruri, fiindcă începusem a vântura alte chestii, ce le observăm zilnic în jurul nostru. Dar asupra celor de sus am scris mai mult alte foi în zilele trecute. Și foarte bine au făcut.

Urmarea a fost, că din parte oficială s'a recunoscut ceea ce s'a întrelăsat și trecut cu vederea la timpul său, după cum se spune într'un aviz, ce-l publicăm mai jos. Și anume, dela Biroul presei de pe lângă Consiliul dirigent s'a dat următorul comunicat:

În unele ziare ale noastre s'au arătat oarecari îngrijorări față de chipul în care este compus Marele Sfat Național. Față de acestea ținem a spune că lista membrilor Marelui sfat a fost propusă adunării dela Alba-Iulia de o comisiune a conducătorilor cluburilor comitatense (adecă după comitate), care a cerut cu privire la fiecare comitat părerea, pe care a observat-o într'u toate. Dar din primul moment s'a băgat de seamă, că lista nu este completă și de aceea Marele Sfat Național a fost însărcinat a se întregi, cerând loc pentru atâți membri câți crede că e de cuviință. Prin urmare gazetele noastre luând în seamă împrejurările, între cari s'a ales Marele Sfat, vor putea ușor să vadă, că a cere întregirea Marelui Sfat înseamnă a bate în porți deschise și că nimic nu împiedecă să fie la timpul său întregit cu persoane cari prin trecutul politic și calitățile lor pot să ajute cauza națională. Este însă neadevărat, că numele cuiva ar fi fost băgat în listă după adunare, ceea ce se poate ușor dovedi.

Așteptăm acum completarea acestui Mare Sfat Național în mod adevărat democratic, din care se facă parte toate clasele poporului, în măsură cuvenită, după cum cere judecata sănătoasă a vremurilor de azi.

Dacă va fi necesar, vom mai reveni. O singură dorință ne călăuzeste: Acest mare sfat să se întrunească la lucru, controlând cele ce se fac din partea Consiliului dirigent.

Vor fi de sigur multe de îndreptat, vor fi chiar și lucruri de laudă, dar și de condamnat. Și precum aurul prin foc se face strălucitor, așa și cele ce se fac acum la noi, numai prin focul criticii se pot îndrepta spre bine.

Salutul nostru congresului preoțesc.

Se ține la 6/19 și 7/20 Martie în Sibiiu.

Pe Voi, cari până ieri-alaltăieri nu vă puteați întruni nici la un sfânt maslu, fără paza jandarmilor, pe Voi apostoli nerăsplătiți ai muncii, pe Voi, cari ați fost legați în lanțuri și trași în judecăți, osândiți la moarte, zeci de ani temnițe, internați, batjocoriți, scuipați în față, — pe Voi, cari v'ați lăsat căminele în 1916, ca să nu vă sfășie fiarale sălbatice și a-ți luat drumul pribegiei, lăsând avutul Vostru pradă, — Vă salutăm de bineveniți în mijlocul nostru.

Veniți toți ceice ați aprins făclia dreptății în sufletul poporului, toți cari ați ostenit, toți cari cheltuind muncă în slujba bisericii, acum, — adunându-Vă laolaltă frățește, — desbeteți cu demnitate frumoasele probleme ale zilelor de mâne și le dați o soluție mulțumitoare.

Cereți îmbunătățirea sorții Voastre dela statul nostru național, cereți-vă organizare cinstită, cereți-vă dreptul pe care alții îl au de mult, și numai al Vostru drept a fost nesocotit de sute de ani.

Nu vă asociați la cei resvrătiți, fi-ți lumina lumii și sarea pământului, cum au fost înaintașii Voștri; modesti, dar cumpătați și iubiți de popor.

Pofta mării deșerte să nu fie programul Vostru de viață, nici adunarea de avere, pe cari le mănâncă moliile, ci să clădiți țaria Voastră, casa Voastră, pe iubirea și dragostea poporului.

Cereți dela ceice au, ce se cuvine, ca să puteți trăi cu demnitate și să Vă creșteți pruncii, dar nu cereți dar (cinste), dela sărac ce nu vă poate da. Lăsați claca și birul, ca rămășițe ale iobăgiei, în mila tatălui. Faceți fonduri dela poporul întreg, din care să Vă ridicați cu cvită plata pentru care serviți.

În acest înțeles ve-ți ridica tagma Voastră și veți fi conducători adevărați ai poporului, cum ați fost de veacuri. Pe ceice gândesc altcum, întoarceți-i pe calea binelui, ca să dovedeți că sunteți tagma cea aleasă, tagma preoțească și meritați numirea ce vi s'a dat de: „Părinte“.

Redacția.

Protestul Românilor din Ardeal.

Sufletul țaranilor noștri din Ardeal este cuprins de nespasă durere pentru suferințele fraților noștri din părțile Aradului, Sălăgiului și Bihorului.

Bande organizate cu bani grei, cutreeră mereu satele, împuşcă oameni și femei, necinstesc fete șiucid copiii nevinovați.

Preoții și cărturarii noștri sunt luați la goană și scapă prin munți de groaza ce a băgat în oasele lor acești tigri sălbatice.

E nemaipomenită furia din partea Ungurilor împotriva neamului nostru.

Nepoții lui Tuhutum vreau să ne șteargă de pe fața pământului. Cu toate acestea, ajutorul grabnic ce-l cerem — durere — întârzie, prea întârzie, iar jertfele ce le dăm în vieți de om sunt prea mari și strigătoare la ceriu.

Marile adunări din Sibiiu, Săliște, Sebeș, Orăștie, Brașov, Alba-Iulia, și cele ce se țin mereu și se vor mai ține în întreg Ardealul, sunt expresiunea simțămintelor, de cari e condus poporul.

Și să nu dea Dumnezeu să se umplă cumva cupa răbdării noastre, pentru că sângele nevinovat vărsat cere răzbunare și noi nu mai putem lua nici o garanță, dacă nu încetează cruzimile și fărădelegile ungurești.

Când au depus Ungurii și tovarășii lor armele, credeam că s'a isprăvit cu stăpânirea groazei și a furiei, și vom avea răgaz să ne reculegem din suferințele pricinuite de războiul de 4 ani.

Credința aceasta a noastră a dat greș. Ungurul nu se poate împacă cu ideea să rămână stăpân numai pe poporul lui, pe moșia lui.

Ungurului îi trebuie o turmă de muls și de tuns, îi trebuie brațele muncitoare și sudoarea Românului, ca să se îngrășe din munca noastră. Îi trebuie bicu, cu care să ne lovească în față, îi trebuie scaune de domnie, scaune de deputăție printre noi, îi trebuie slujbe petru toți nemernicii și pripășiții, slujbe grase, plătite bine, îi trebuie ce e al nostru, căci cu ce are nu e îndestulit.

Iată de ce organizează Ungurii bande de hoți! Iată de ce vreau ei să ne sugrumme: ca să ne terorizeze, să ne sperie, ca să ne întorcem la robia babilonică de unde ne-au scos puterile Antantei, ne-a scos luminatul Vilson, și ne-a scos sora noastră cea mare, Franța.

Ca să ne mântuiască de cel rău și viclean pe toți fiii neamului românesc, să nu mai rămână un singur suflet sub călcâiul spurcat al Ungurului — s'au adunat Românii și se vor aduna în toate părțile, cerând arme, arme cu cari să-și facă dreptate.

În fruntea tuturor se găesc moșii lui Iancu și nepoții lui Horia, cari cer să li se dea voie să străbată la Arad și Bihor, de unde se întesc gemete de durere ale victimelor căzute pradă în mâinile furiei hunice.

Izbânda nu poate fi decât pe partea noastră, a celor drepti, a celor huiduiți, cari am suferit sute de ani robia și lanțurile iobăgiei.

Aceasta e mângâierea noastră. Aceasta e nădejdea noastră. Și răzimați pe această nădejde și credință, strigăm într'un singur glas sufletelor răscolite: „Înainte pân' la Tisa“!

Pe partea noastră e sfânta dreptate. Pe partea noastră stă neclintită viteza armată română. Și tot pe partea noastră trebuie să fie întregă Europa civilizată, neatinsă de trufia Ungurului și a Germanului, care s'a dovedit de poporul cel mai barbar, popor, care a făcut pagube în viață și averi, pentru cari nu se poate să-l ferte Dumnezeu și să nu-l pedepsească. Din contră, pentru faptele lui, poporul german va fi îngenunchiat până la pământ pentru mai multe veacuri, ca să fie de povestă în istoria omenimei.

Ardelenii lăudați.

Românii ardeleni trecuți în Basarabia în cursul războiului, au făcut acolo bun și mare serviciu cauzei românești de acolo.

Iată ce laudă aduce ardelenilor „Universul“, marele ziar din București:

Intelectualii (oamenii cu carte) ardeleni și bucovineni, cari se refugiaseră în Basarabia, au făcut o operă (lucrare) cu adevărat mare și neuitată în timpul renașterii conștiinței (prefacerea simțirei) naționale a Moldovei de peste Prut (Basarabia se ținea mai înainte de Moldova, până n'a fost cuprins-o Rusia). Cultura și simțămintele patriotice ale pribegilor transilvăneni erau un exemplu vădit pentru basarabeni. Odată însă cu ocuparea Ardealului și a Bucovinei de trupele române, cea mai mare parte din acești apostoli au plecat în ținuturile lor, unde aveau de muncit pentru același ideal.

Putem fi mândri de laudele ce ni le aduc frații noștri dela București.

Grofi maghiari Apponyi și Andrássy.

Dupăce au făcut Ungurii revoluție la începutul lunii Noiembrie anul trecut și dupăce s'au lăpădat de împăratul (regele lor maghiar) dela Viena, o mulțime de grofi și baroni au dispărut (s'au ascuns, au pierit) precum dispărea un fumuleț luat de vânturi. I-au înghițit pământul și n'au mai îndrăznit să iese la fața soarelui și să mai vorbească toți aceștia, cari erau cei mai turbați unguri și cari au luat toate drepturile popoarelor din fosta țară unghurească.

Dar domnii aceștia mari mai aveau și alt păcat pe sufletul lor: ei s'au aliat (au făcut tovarășie) cu puternica țară a Nemților, ca cu ajutorul lor să strivească pe sora noastră nobilă și ocrotitoare Franța și puternica împărăție a Englezilor.

Între acești păcătoși erau și contele Apponyi și Andrássy. Aceștia, mai mult decât oricare altul, voiau să ne îngenunche pe noi Români și celelalte popoare, cari n'aveau buze unghurești (cum zic ei), de altă parte erau cei mai buni prieteni ai Nemților și erau și ei între urzitorii acestui crâncen și barbar războiu.

Acum, că roata sorții s'a întors și a venit apă și pe moara noastră, acum acești grofi îngâmfași s'ar lăpăda de Nemți ca de șatana.

Andrássy — numit și „contele negru“ — s'a dus în Șvițera (Elveția), ca să scrie, să vorbească și să apere cauza pierdută a Maghiarilor. El a scris între altele, acum de curând, un articol în gazeta din orașul Lausanne: „Revue Politique“. Iar celălalt călău, Apponyi, celce voia să ne fure toate școlile, a ținut la Budapesta o mare vorbire de împrietenire cu Franța și Anglia.

Amândoi acești lupi și-ar schimbă părul și fac pe prietenii Antantei (Franța, Anglia și celelalte țări aliate). În chipul acesta ei sperează să poată mântui cauza desperată a Maghiarilor. Parcă marile puteri ale Apusului pot fi îmbătate cu apă rece, pot fi seduse (păcălite) cu câteva vorbe mincinoase și lingușitoare de ale călăilor din fosta Ungarie. Parcă nu știe toată lumea, că lupul își schimbă părul, dar năravul — nu!

Zadarnic vă mai încolăciți și svârco-liți amândoi ca niște șerpi apucați de grumazi! Degeaba surădeți dulceag; știe toată lumea, că dinții voștri ascund venin primejdios.

Voi și neamul vostru, luați astăzi răsplata binemeritată pentru politica voastră păcătoasă de o miie de ani.

Basarabia.

Știm, că între țările surori, cari s'au alăturat acum Patriei-mame, este și Basarabia cea bogată, furată de Ruși.

Rușii și renegații din Basarabia, cari sunt nemulțămiiți cu această unire, s'au mutat la **Odessa** — în orașul care azi se ține de Ucraina — și acolo în gazetele lor varsă foc și venin asupra Românilor. Arma lor e aceiaș, ca și a Maghiarilor: **minciuna!** Ei vorbesc despre nedreptățile și asupririle ce le-ar face Români în Basarabia.

Dar nu vor izbuti! România mare va rămânea mare, una și nedespărțită pentru toate timpurile.

Răvaș dela Sibiiu.

Din o zi de Duminecă.

Sunt câteva săptămâni, de când mi-am pus în gând să scriu la răvaș viața în Sibiiu, dintr'o Duminecă, așa la întâmplare. Că am început într'o zi bună sau rea, nu știu nici eu. Din parte-mi o iau așa, cum am nimerit-o azi, cu părțile ei bune și rele.

De când avem în Sibiiul nostru atâtea oficii românești înalte, fața orașului încet-încet începe a se schimbă. Coloritul german-săsesc al Sibiiului începe a pierde din trecere, în favorul elementului românesc, care azi, — îndeosebi în timpul când iese lumea dela biserică, (în zi de lucru din birouri), sau când sunt orele de preumblare, — umple formal strada Ciznădiei, promenada sau Piața mare etc. etc. Asta de fapt trebuie să ne bucure, văzând atâta lume românească în jurul nostru.

Prin aceasta nu voesc nici pe departe să zic, că am cucerit Sibiiul și suntem stăpâni pe el. Până când să ajungem la asta, mai avem o cale foarte lungă și grea de bătut. Eu nu sunt însă desperat, că nu vom ajunge și acest lucru, pe lângă toate greutățile, ce ne stau în cale. Din contră, susțin sus și tare, că totul e cu putință, numai voință să avem. Iar pe lângă voință să lucrăm, dar să lucrăm din greu și cu pricepere.

Bine, măi frate Sfredeluș — va vrea să-mi zică aici cutare bun prieten al meu, — dar cum îți închipui tu cucerirea Sibiiului, când nu aveți nici cel puțin un hotel, o cafenea, — deși acestea sunt acum pline aproape numai de Români, — sau restaurațiune mai de mână întâi, cari să fie măcar în arânda unui Român, dacă nu chiar proprietatea lui?

Ai dreptate dragă prietene, — îi răspund eu — că n'avem așa ceva, afară de proprietatea caselor, în cari se află hotelul și cafeneaua „Boulevard“, al căror stăpân e consistorul bisericeii gr.-or. Dar și aci arendașul hotelului și cafenelei, cu personal cu tot, sunt străini. Cu toate acestea nu disperez. Ce n'avem o să facem. Ce știi tu, dacă nu pică cumva chiar aceste rânduri în mâna vr'unii Românaș cu nițel spirit de întreprindere, ceva putere de muncă cinstită, pricepere și cu „vr'o doi crețari“! Iar dacă unul sau doi de

FOISOARĂ

Din viață...

Când mă 'ntorc seara acasă, obosit și 'ngândurat,
Aprind mucle de lumină, îmi trag masa lângă pat,
Ridic gulerul mantalei, căci de foc nici vorbă nu-i
Și cu coatele pe masă, ca copilul nimănui,
De poveste stau cu gândul și cu vremile trecute;
Iar din colbul amintirii dulcet iluzii dispărute
Reapar cu al lor farmec, în mocnita mea chilie,
Să-mi însentueze-o clipă viața-mi tristă și pustie.

Tot e darnică natura, căci măcar în vremea asta
Cu figuri albe de gheață mi-a împodobit fereasta;
Dar de trlg parcă și ele au încremenit pe loc,
Căci e noapte și în sobă nu-i măcar un pic de foc;
Lemne și cărbuni îmi pare c'au fost numai în poveste,
Biata sobă nici nu știe de scumpeturile-aceste, —
Stă sârmana rece 'n casă, ca și mortul în sicriu,
Iar pe horn șueră vântul a durere și pustiu.

Cum privesc așa de jalnic scaunul ce-a mai rămas,
La 'ndoială stau, și nu știu: să îl ard, ori să-l mai las?
Frigul însă nu-mi dă pace; am pus mâna pe topor
Și l-am dat ca hrană sobei, care-l așteptă cu dor...
Întăiu soba, cam tîmblă, ne'nvățăta, ori și cum,
Pân' să se dedeă cu focul, a 'nceput să scoată fum,
Dar la urmă se 'ncinsese și ardea cu vâlvătae,
Resfrângând lumini ciudate pe podile și 'n odae.

Am jertfit sârmanul scaun, ca, uitând puțin de ger,
Să mai pot toarce o clipă firul gândului stingher,
Singur, răscolind trecutul în chiltă-mi solitară,
Meditând la cele vremuri petrecute-odinioară,
Când în doine cântam dorul și al inimioarei sbucium,
Iar departe, peste dealuri se pierdea glasul de buctum...
Pe atunci rupeam opînca prin potecile pădurii
Și mă îmbăta mirosul fânului din podul șurii.

Drag mi-eră pe-atunci de codru și de luncă și de șes
Și de fata lui moș Toader cu ochi negri, cu păr des... —
Și porneam domol cu carul să strâng fânul ce-a rămas,
Când în zori vr'o ciocârlie mă treziă cu dulce glas.
Eram mândru măi cu seamă de «vrăsta» din pălărie

— aceștia vor veni la Sibiu o să vezi tu în curând la noi lucruri nevăzute. Doar și noi trebuie să învățăm cum să ne sprijinim unul pe altul. Înțeleg față de celee își „pricepe meseria“.

Înainte de amiază, la Catedrală, am făcut azi observarea, că un număr destul de mare dintre Români intelectuali din loc merg regulat la biserică. La resortul cultelor și instrucției e regulă mergerea la biserică. Cu toate acestea chiar azi, după biserică, căutând pe un funcționar, Pam găsit în birou, unde se întorsese dela biserică, spre a mai rezolvă unele agende. Acelaș lucru îl făcuse și dl șef de resort. Prin urmare e explicabil, dacă auzim, că în acest resort ar merge cel mai bine lucrurile, doar cu excepția unor numiri făcute dela centru etc. Decât și acestea să mai pot îndreptă în decursul timpului.

După prânz, ce eră să fac și eu, dragă cetitor. Am plecat puțin la preambulare. În strada Ciznădiei mă întâlnesc cu un comerciant român, dintre cei mai de frunte. Eu îl agrăesc cu dorința de a-l întreba ceva asupra înființării băncii pentru comerț și industrie.

La rândul său, comerciantul nostru a început a se plânge cu durere, că ce greu capătă unii permisiuni pentru transportarea de mărfuri, iar alții, cari își iau „hintermăner“-i cu sau fără perciuni, (îndeosebi și-o pungă bună) în ajutor, le succede lucrurile strună (îmi spune de niște permise cu postavuri etc.). Omul nostru eră revoltat grozav. Cazurile înșirate de el sunt foarte curioase. Noi am rugă pe dnii șefi dela resorturile, unde se dau diferitele permise, să fie cu mai mare stricteță, iar pe oamenii ușuratici în astfel de cauze să-i supravegheze, să le taie din degete și să-i urmărească în activitatea lor. Altcum e rău azi-măne... Ba încă foarte rău...

În fine am trecut la altele, legând bune speranțe de noua bancă comercială-industrială, dela care, dacă va fi bine condusă, ceea ce sperăm, se așteaptă mult bine.

În ceasurile de seară am fost la conferința dlui profesor E. Panaitescu: „Jertfa României în războiul actual“. Pentru toți cei prezenți, așa cred, a trebuit să fie o mare înălțare sufletească a as-

cultă pe dl profesor Panaitescu. Serios și cu sânge rece, cu un accent adânc din suflet, ca și cu o convingere bine stabilită, dl conferențiar ne-a înșirat toate fazele — bune și rele — pe cari le-a îndurat Regatul român din 1914 până la luptele dela Mărăști, Mărășești și Oituz.

Foarte interesante au fost unele amănunte ale dlui Panaitescu cu privire la intrarea României în război, cum ne-au lăsat Rușii pe jos cu ajutorul promis, iar la urmă ne făceau greutăți dela spate (în Moldova) etc. etc. Cu toate acestea s'a ajuns la victorioasele lupte dela Mărășești și Mărăști, cari ne-au ridicat din nou în fața Turcii.

Dl profesor a încheiat cu un călduros apel la adresa noastră, cari trăim azi, ca să ne arătăm vrednici de eroizmul celor căzuți în decursul războiului (cari în luptele susnumite au luptat pe urmă numai în cămăși și au căzut cu miile pentru cauza neamului).

Noi cei de față l-am ascultat într'o liniște mortală în întreg decursul conferinței. Iar la urmă, prin niște modeste aplauze i-am răsplătit puțin ferbinta sa dragoste pentru neam.

M'am ujtat însă odată și în jur. Voiam se văd e cineva, spre pildă, între noi, și dintre cei de pe la „permise“ etc. etc. Durere, aceia vor fi fost prin cine știe ce cafeana sau pe unde se aranjază câte trebșoare. Aceștia au alte idealuri...

Să sperăm însă, că în viitor conferințele „Asociației“, de cari e vorba să se țină de acum încolo mai regulat în fiecare Duminecă, o să fie mai bine cercetate. La din contră trebuie să începem a forfecă și mai altcum pe unii „domnișori“.

Sfredelus.

Trăgând cu urechia...

— În dreapta și 'n stânga. —

— Domnule! Nu-i face bine, să mă îndrepti la casa varmegheii... Mi-ar trebui un pașaport și de două zile umblu să-l capăt și...

— Nu styiu! Dar dumnyiată băghicule ghe altădată vorbestye româneștye, ghe aia suntyem în România amu, — răspunde domnul țaranului, care-și învârtia pălăria în mână.

Apoi să avem iertare, mă rog la domnu. Noi suntem proști; vorbim așa cum am învățat. Dacă aș vorbi io așa pe domnește ca domnu, m'ar scoate oamenii din sat afară — răspunde țaranul, punându-și pălăria pe cap.

— Unde mănânci Samoilă?

— Până ieri am mâncat la o mătușe, de azi încolo o să iau prânzul la cumnată-mea, cina la o verișoară. Cafeaua o iau în cafeana.

— Cum, tu ai rude aici în Sibiu?

— Da! suntem doi frați, trei cumnați și patru veri aplicați în ministere.

— Vezi, nici nu știam, că din familia voastră au ieșit atâția bărbați aleși ai neamului!

Petrol.

Știri diferite.

— În portul de mare Constanța zi de zi sosesc vapoare încărcate cu diferite mărfuri de trebuință, sosite din America pentru România. Așa în zilele aceste a sosit un vapor, care aveă, între alte mărfuri, și 20 mii perechi de ghete pentru poporația României mari.

— Guvernul sârb pedepsește cu deportare (alungare) în Siberia pe toți Ungurii dela trenuri, cari fac nazuri la îndeplinirea slujbei pe teritoriul ocupat de armata sârbă. Sârbii nu se poartă așa de cu mânuși, ca Românii, cu domnii asupra-țori de ieri.

— Dl ministru Angelescu, care a sosit dela Marele Sfat al păcii, a fost primit de Majestatea Sa regele în audiență (vizită) spre a-i raporta despre mersul lucrurilor acolo.

— Dl Petre V. Bucoveanu, unul dintre curajoșii aviatori (sburători cu aeroplanul) ai armatei române din corpul Sibiu, a fost decorat cu ordinul „Coroana României“ cu spada în gradul de cavaler.

— Oarecari bănci ungurești din Cluj risipiau bani cu grămada pentru scopuri de propagandă contra Românilor. În zilele trecute poliția românească a împrăștiat acest cuib de vipere. Cercetările sunt încă în curs.

— În curând vor sosi către casă legionarii (voluntari) români, cari au luptat alături cu Francezii pentru idealul liberării noastre. Dumnezeu să-i aducă în pace!

Și odihna n'ai afla-o nici măcar în țintirim.
Tu rămâi aceeaș mamă: mândră de sectorul tău,
Căci e domn, și domni doară nu pot să o ducă rău.
Nu uită însă măicuță să mai dai vr'o liturghie
Pentru stăpânul amărât, pentru inima-mi pustie.

El. Măgeanu.

Răzbunare!

Arde focul la hotare și s'a'nclins în flacări mari,
Ungurii, barbari sălbățel, neam de Hunt și de Tatar
Jefuesc, ucid și fură, frică de păcat nu știu,
Iar în urma lor rămâne numai jale și pustiu.

Schinguiesc bătrâni și tineri, iar le pune căpătâl,
Pruncul dela sânul mamei îl strivește sub călcâi,
Pe frunțaș îl ard pe ruguri ca pe cel dintâi creștin,
Trupuri de Români ciuntite le asvârle printre splni.

* * *

În fața ăstor lucruri strigăm în lumea mare,
Că victimele moarte cer sfântă răzbunare!
Răbdarea am pierdut-o, iar sângele vărsat
Vrem să-l spălăm cu sânge de Ungur blestemat.

El. M.

Când legam parit la viață, ori săpam cu mândra 'n vie...
Nu știam pe-atunci de patimi, nici de multele domnii,
De cari gem cele orașe ca holda de bătărie.

Te-ai trudit măicuță dragă ca să scoți ceva din mine,
Cu nădejdea, că vre-odată vei trăi zile senine,
Ți-ai lăsat ocolul, casa, toate și le-ai pustiit,
Numai să mă vezi vr'odată în lume mai fericit;
Ai uitat însă măicuță, ori poate nict n'at știut,
Că în lumea asta mare îmi mai trebuie și-un scut
Contra multelor ispite, cari din zi și până 'n noapte,
Până când le cazi în ghiare te momesc cu câte toate.

Ah, orașul arză-l focul, că e plin de zavistie,
Nu găsești nimica sincer, doar spoială de domnie,
Patimi, cari îndbușite ard în suflete vândute,
Caractere cu duzina pentru vr'o câteva sute,
Oameni cari cu cărămida își bat pieptul de Român
De când Pesta nu mai poate să îi bage la stăpân;
Femei cari își poartă cinstea 'n portofele și 'n orgii,
Oomeni cari trec drept ilustrați dacă pot să 'mpartă mii.

Dar să pun capul pe pernă și s'adorm, dormire-aș dus.
De fi-aș spune-acum măicuță, câte aș aveă de spus,
Ai muri nemângăiată de mastrare și de chin

— Trupele ungurești au primit deja ordin să golească Oradea-mare. Deocamdată va fi ocupat orașul cu trupe franceze.

Pentru învățători.

Telegramele Majestății Sale Reginei și a Ministrului de războiu.

Pe vremea stăpânirii ungurești învățătorul român a fost cel mai lovit și cel mai dejosit dintre toți fiii națiunii. Și-cănat și huiduit de cei sus puși, desconsiderat de înșiși frații săi, el n'a căutat altceva decât să împlinească porunca Mântuitorului, care a zis: Mergând învățați toate neamurile...

Dar s'a schimbat roata vremii. Munca învățătorului umilit și rău plătit a adus rod. Sămânța sămănată de el a căzut în pământ bun. Poporul român condus de dragostea de neam, sorbită între umilii pereți ai școlii, s'a arătat vrednic de zilele mari ale desrobirii popoarelor.

Azi învățătorul român din Ardeal, Bănat și Țara Ungurească este considerat de stâlp puternic al țării și e împărțit de atențiunea celor mai înalte cercuri precum arată și următoarele două telegrame.

Regina Maria a răspuns la omagiul adus din partea învățătorilor adunați zilele trecute în congres cu următoarea telegramă:

Palatul Cotroceni. Cu gândul și cu inima sunt în mijlocul domniilor-voastre. Mulțumindu-vă pentru frumoasele sentimente vă doresc spor la muncă pentru binele tuturor. *Maria.*

Iar dela ministrul de războiu din București s'a trimis învățătorilor următoarea telegramă:

Am primit telegrama domniilor-voastre și vă rog să trimiteți corpului didactic primar român din Ardeal, Bănat și Ungaria mulțumirile mele dimpreună cu cele mai bune urări. — Ministrul de războiu, general de corp de armată: *Văitoianu.*

Pentru ceice voesc să se aplice la poștă.

Amănunte asupra condițiilor de primire la școala ce se înființează.

Direcțiunea generală a poștelor, telegrafelor și telefoanelor având nevoie de funcționari pentru serviciul telegrafo-telefono-poștal în Transilvania, va deschide școli profesionale de telegraf, telefon și poștă în Brașov, Cluj sau Sibiu.

Doritorii (de preferință bărbații) vor adresa cererile lor însoțite de acte, Direcțiunii regionale P. T. T. din Cluj până la 25 Martie st. n. 1919, pentru a fi numiți elevi în școală, plătiți lunar cu 100 lei salar, 220 lei spor de scumpete și 25 lei indemnizație de chirie, total 345 lei lunar.

Se vor primi ca elevi numai cunoscători ai limbii române și cari îndeplinesc condițiunile cerute de lege, adică:

Să aibă etatea de 18—23 ani,

Să poseadă certificat de absolvirea a cel puțin patru clase secundare (gimnaziale, reale sau civile,

Să facă declarație în scris, că după terminarea școlii (care va ține 6 luni), va servi în administrația P. T. T. cel puțin 6 ani și că se vor duce unde va cere interesele serviciului.

Să fie perfect sănătos și fără scăderi corporale.

Germania prin foc și sânge.

Lupta dintre cele două partide din Germania a ajuns la cuțit. Spartachiștii (partidul cel mai radical) au provocat greva, care în unele orașe a luat întinderi mari. Sate și orașe ardeau în flacări, iar luptele între greviști și armata guvernului se înteau din ce în ce mai mult. Comuniștii au proclamat de președinte al imperiului pe Lindenmann. În Berlin ciocnirile de stradă sunt atât de dese, că locuitorii pacinici nu îndrăznesc a ieși pe stradă.

Cu toate că spartachiștii și comuniștii au avut pierderi mari de oameni, ei nu înceată lupta în contra trupelor guvernului. În încăierările zilelor din urmă, pe străzile Berlinului au rămas morți la 400 de oameni.

Se pare, că Germania trece prin cele mai grele zile, din cari nu se știe cum va ieși.

Un atac obraznic.

O „Gazetă“ din localitate publică o scrisoare dela un învățător N. Muntean, în care acesta trage la îndoială dreptul părintelui asesor Nicolae Ivan de a vorbi poporului.

Am căutat în toate șemaismele, dar un învățător, cu numele de mai sus, în județul Sibiiului nu există. Până când respectivul domn își va da adresa întreagă susțin, că corespondența respectivă e un fabricat al patronilor dela „Gazetă“...

De 20 ani încoace părintele Ivan a vorbit în numele poporului la comitat, la magistrat și la comitetul național. Și a avut dreptul să vorbească. Acum îi ia acest drept învățătorul Muntean!!

Unde erați atunci voi eroi din tufă!? În ce vizuină ori în ce găoaie vă găsiți, — de numai acum, după ploaie, vă ridicați capul și vă scoateți cornițele afară!?

N'am pus mâna pe penă ca să apăr trecutul politic al dlui Ivan. Acela și-l va apăra Domniasa acolo unde va află cu cale și când va află de bine. Pe de altă parte, eu fiind la miliție mai mulți ani, — nu sunt în curent cu toate chitibușurile unor domni de după culise.

Susțin însă un lucru, și-l dovedesc, dacă va fi necesar: E mai cu cale a nu porni cu prefacerile personale din eale afară de strict, fiindcă atunci nu mai rămâne aproape nimenea „integru“. Iar domni dela numita Gazetă încă ar trebui să se coboare din înălțime, unde se cred, între cei dintâi.

Prin debutul lor numai dau din nou dovadă de gânduri ascunse. Ei au uitat demult, să vede, că părintele Ivan a fost bun numai până i-a introdus pe ei în redacția dela „Foaia Poporului“ (în Martie 1915), când eu am plecat la miliție. De ce și cum, știu ei prea bine. Asta o știu și alții. Dar lumea nu le știe purtarea și faptele lor din toamna anului 1916 și toamna din 1917.

Cu acești domnișori am eu și o altă răfuială, dacă se va simți lipsa. Numai să nu-și dea pace! Voiu descoperi toată morala lor, ca să-i vadă lumea cu ochii cei adevărați, iar nu prin ochelarii care-i poartă cutare domn pe nas.

Asta și din motivul următor: Ei atacă din tufă și dau în părintele Ivan, fiindcă le stă în calea măririlor lor deșarte, iar atacând pe părintele Ivan vreau să atace indirect și „Foaia Poporului“, care publică din scrisul dlui Ivan, ca a unui om cu vederi democratice și cu dragoste pentru popor. Că „Foaia Poporului“, la care în 1915 respectivii și-au început biata carieră ziaristică, ce-o au azi, încă le stă în cale, nu trebuie s'o mai spun eu, că o știu și vede toată lumea.

Cu toate acestea, până când își cântăresc cât de cât vorbele, miluiască-i cel de sus! Atât deocamdată!

Nicolae Bratu.

Informațiuni

Regina Maria în Paris.

Insoțită de cele trei princese Elisaveta, Maria și Ileana, regina Maria a ajuns în Paris, unde i s'a făcut o primire frumoasă. Intre multele deputațiuni, pe cari le-a primit, a fost și deputațiunea ziaristilor francezi, cărora le-a spus durerile Românilor suferite în decursul războiului. Majestatea Sa a încheiat vorbirea cu cuvintele: Noi nu avem decât o viață și un scop. Dorim fericirea poporului și o Românie mare.

Așa știe să vorbească numai o regină cu adevărată dragoste pentru țară.

Mama dlui Maniu internată în Ungaria.

Tremurând de indignare facem cunoscut cetitorilor noștri vestea sosită din Cluj, că Ungurii după bătaia mâncată la Zălau, au dus din satul Bădăcini pe mama ministrului-prezident Maniu. Doamna văduvă Maniu trăia cu o fată și cu o nepoată de-a domnieisale în numitul sat din Sălagiu. Păcatul dănei este, că e Româncă și a dat neamului românesc un bărbat vrednic de zilele mari pe cari le trăim.

Insemnăm la pomelnicul suferințelor și acest caz, care dovedește vitejia poporului maghiar, avută față de femei, copii și neputincioși.

Coadă la topor. Arhimandritul Dr. Eusebiu Roșca a intervenit în persoană pe la Consiliul dirigent, ca să pună pe picior liber pe prietenul său, vestitul Arsenie Vlaicu. — L'am și văzut pe străzile Sibiiului. De l'ar prinde cumva jigodia și să plece de aici, să nu să mai oprească până la Budapesta, cu prietini săi cu tot.

Cărți nouă, apărute la București în timpul din urmă, au sosit la Librăria noastră.

O propunere. Dl Dr. Ludovic Cinto scrie în „Patria“ următoarele: Am cetit cu multă plăcere propunerea dlui profesor Em. Panaitescu. Are toată dreptatea când zice că numele de „Falkenhainplatz“ dat unei piețe în orice oraș din cuprinsul României este o provocare și o rușine. Și are și mai multă dreptate când propune ca acest nume provocător și odios (neplăcut) pentru toți Românii, să fie schimbat cu un nume vrednic și scump fiecărui suflet românesc, cu acela al marelui general — de origine bănățeană — *Dragalina*. Așa este, să o facem aceasta, dar cât mai curând, fără ca să observăm multe forme și fără a întreba pe alții, căci destule s'au făcut și hotărât pe socoteala noastră. Dar să înlocuim și numirile altor străzi. Piața mare s'ar putea numi *Piața Unirei*; strada Heltauer (Ciznădiei): *strada Regele Ferdinand*; strada Arz v. Straussenburg: *strada Regina Maria*. Apoi alte străzi ar putea fi numite: *Principele Carol, Mihai Viteazul, Avram Iancu, Barițiu, Bărnuțiu, Dr. Ioan Rațiu, Eminescu, Coșbuc etc.*

Noi încă suntem pentru aceste schimbări cât mai curând, lucru pe care l'am cerut deja în „Foaia“ noastră Nr. 6 din anul curent.

Abonamente pentru „Foaie“ rugăm a se trimite prin bănci, cum am scris mai înainte în gazeta. Posta încă nu primește bani.

Studentii din București și barba-riile maghiare. În 19 Februarie v., studenții din întreaga Româniea au ținut în București o adunare de protestare, în contra atrocităților (sălbătăciilor) săvârșite de Unguri printre frații noștri din locurile neocupate. Din adunarea, în care au vorbit mai mulți studenți, s'a trimis o telegramă Consiliului dirigent din Sibiu și s'a votat o hotărâre, care s'a trimis la locurile, unde se vor judeca faptele Ungurilor după vrednicie.

Cât pământ s'a putut sămăna în România. În România veche, din cauza războiului nu s'a putut sămăna tot pământul arător. Așa în Oltenia și Muntenia abia s'a putut sămăna a șaptea din zece părți, iar în Moldova abia jumătate din pământul, care ar fi trebuit sămănat. Fiind însă pământul României foarte roditor, dacă va fi un an bun, se vor scoate bucate încă mai putem da și la alții.

Luăți la răspundere. Guvernul maghiar a hotărât ca să tragă la răspundere pe unii dintre bărbații politici și ofițeri mai înalți, cari poartă vina pentru crâncenul războiu de acum. Mulți dintre aceștia au fost puși sub pază polițienească, iar foștii miniștri Sztérényi și Szurmay au fost internați, adică duși și păziți la o mănăstire până vor putea da față cu judecătorii lor.

Podul Carol. Vestitul pod peste Dunăre, numit podul Carol, care legă România cu Dobrogea, la Cernavodă, a fost stricat în decursul războiului de Germani. Acum o comisiune a primit însărcinarea de a zidi din nou acest pod, a cărei veste a fost mers în toată lumea. Noul pod, va întregi în mărime și frumusețe pe cel dărâmat și va avea două linii de fier și un drum pentru cară și picior. S'a socotit, că lucrările vor ține doi ani și va costa 100 milioane de lei.

Încă un român la sfatul păcii. Ministrul Flueraș a plecat la Paris, ca să fie de ajutor delegațiilor români, cari iau parte la marele sfat al păcii. Domniasa va spulberă minciunile ungurești, că adică Românii socialiști nu voiesc unirea tuturor Românilor sub regele Ferdinand. Socialiștii români, prin graiul ministrului Flueraș vor arăta lumii, că fără scoaterea tuturor Românilor de sub jugul străin, nu se poate închipui o adevărată domnie democratică.

Dați afară din școală. Studenții și studentele de naționalitate sârbească au fost dați afară dela universitatea din Viena. De bună seamă, că purtarea lor a fost cauza.

Statorirea condițiilor de armistițiu cu Germania. După, cum se spune, sfatul de războiu al Antantei a hotărât condițiile de armistițiu, de cari va trebui să se țină Germania, în așa formă, că ele vor fi totodată cam la fel cu pacea, ce se va încheia cu Germania. Conform acestora, Germania nu va putea ține mai mult decât 300,000 oameni ca soldați și cel mult 5 ofițeri la 100 de soldați. Celelalte puncte din condițiile de armistițiu sunt de așa fel alcătuite din partea Antantei, că îi este cu neputință Germaniei a-și mai ridică trufia contra lumii și în viitor.

Câți soldați au murit în războiul acesta? După socotelile unui învățat american, în războiul acesta au murit 7 milioane 354 mii de oameni. Pierderile fiecărei țări în parte sunt următoarele: Rusia: 1 milion 700 de mii; Germania: 1 milion 600 de mii; Franța: 1 milion 305 mii; Austria: 600 de mii; Anglia: 706 mii; Italia: 460 mii; Belgia: 102 mii; Bulgaria: 100 mii; România: 100 mii; Statele-Unite: 50 mii. — În ziua încheierii armistițiului America avea dincolo de ocean 2 milioane 500 de mii soldați gata de luptă.

Calendarul Poporului pe 1919 e în lucru. Cât ce va fi gata, se va înștiința în Foaie. Zilele acestea e vorba să mai sosească o parte a hârtiei și alte lucruri, ce lipsesc, ca apoi momentan să se isprăvească. După aceea se va trimite tuturor, cari l'au plătit s'au l'au comandat. Neajunsurile cu tipărirea de cărți în ziua de azi nu sunt atârănătoare numai de noi. De aceea nu putem face cum voim, ci trebuie să ne mulțumim cu ce se poate și mai încetinel.

Unguri, cari cerșesc milă dela Români. În furia lor bandele săcuști au jefuit nu numai pe Românii din Zălău, ci și prăvăliile și avuțul comercianților unguri. Acum acești oameni se roagă de armata română să le dea alimente, ca să nu moară de foame. Cine știe, dacă n'au săpat și ei la groapa altuia, dar au căzut ei în ea.

Bioscopul Apollo dela Gesellschafts-haus va reprezenta în zilele de 15 și 16 Martie: Joe Deeb, dramă detectivă în 4 acte; 17 și 18: Serenya, dramă în 4 acte (rolul principal: Erich Kaiser-Titz). Inceputul la orele obicinuite.

Cinematograful orașenesc din Piața Herman va reprezenta în zilele de 15 și 16 Martie: Contesa dela bazar, dramă senzațională în 4 acte. Afară de aceea un program de întregire. Inceputul la orele obicinuite.

Poșta redacției.

P. B. în C. Poezia trimisă se va publica în unul din numerele viitoare.

Proștea. Cele trimise se vor publica ocazional, cât ce dispunem de mai mult loc în Foaie.

Mai multora. Din lipsă de loc, o seamă de lucrări și știri destinate pentru acest număr, trebuie să le lăsăm afară sau să le amânăm pe altădată.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului“.

Concurs

pentru întregirea unui post de învățătoare eventual învățător la școala comunală din Orlat.

Emolumentele:

1. Salar anual conform legii.
 2. Relu de cvartir și grădină 260 cor.
 3. Pentru instruirea lucrului de de mână în școala de repetiție 56 cor.
- Rugărilor sunt a se înainta senatului școlar până în 25 Martie a. c. Cele întrate după acest termen, nu vor fi luate în considerare.

Orlat, la 10 Martie 1919.

Senatul școlar.

Profesor de vioară

absolvent al Conservatorului din București, predă lecțiuni. Amatorii se vor adresa dlui Constantin Laslău, profesor de vioară, Sibiu, Schwimmschulgasse Nr. 14.

Aduc la cunoștința onoratului public, că în Sebeșul săsesc am deschis un local sub numirea

Hotelul și Restaurațiunea „Mărășești“

unde servesc tot felul de licheruri și vinuri bune. Rog onoratul public a mă sprijini.

Cu toată stima

Nicolae V. Marcu

Dr. ITTU

s'a reîntors acasă și ordonează zilnic

Sibiu, Strada Cisnădiel Nr. 36.

Lăcătușerie în Sibiu.

Aduc la cunoștința onoratei clientele, redeschiderea atelierului meu de lăcătușerie mecanică, construcție și instalațiuni tehnice, executând și tot felul de raparațiuni aparținătoare acestei branșe, pe lângă prețurile cele mai convenabile. Cu toată stima

VASILIE POPOVICIU
SIBIU, Strada Gușteriții Nr 75
Strada Ana Nr. 11

Cine știe ceva

despre Johann Drotleff din comuna Alțina, județul Sibiu, fost soldat la reg. 23 honvezi și căzut prizonier în Rusia, de unde din luna Maiu 1918 nu mai avem nici o știre dela el, binevoiesc a înștiința pe Susana Drotleff în Alțina.

Două garnituri

căutăm spre cumpărare, și anume două mașini de treerat grâu, săcară și ovăs, cu 8 puteri de cai sau mai mari. Eventuali vânzători să se adreseze la Ioan Mândrea în Sâmbăta de jos Nr. 34, județul Făgăraș.

O econoamă

se caută pentru o familie dela munte cu economie. Prospecte de a se stabili definitiv. Vârsta dela 30—40 ani. Scrisorile sunt a se adresa la administrația Fojii sub „Văduvl“.

Cine știe ceva

de Petru C. Milea din cumuna Orlat? A servit la reg. 23 de honvezi din Sibiu, bat. 2, comp. 5. Cine știe ceva binevoiesc a înștiința pe Bucura P. Milea în Orlat, județul Sibiu.

Prăvălie de închiriat

Din cauza de moarte închiriez prăvălia mea de coloniale și mărunțisuri din comuna Sălașul de sus (Felsőszálláspatak, cercul Pui, comitatul Hunedoara), provăzută și cu licență de beuturi, care am condus-o 25 de ani, bucurându-mă de o clientelă numeroasă. Poșta, telegraful, telefonul și sediul notarului cercual sunt în comună, iar la 7 kilometri depărtare este gara Băiești (Bajesd). Adolf Schlesinger, Sălașul de sus.

Garnitură de vânzare

Din cauza de tovarășie să vinde o mașină de treerat, mânată cu benzin, putere 6 cai. Informații la Vasile Suciu, paroh în Topârcea, județul Sibiu.

Moară de vânzare.

Din cauza de tovarășie se vinde din mână liberă o moară cu motor sistem „Diesel“ 24 cai putere, stabil, aproape nouă, aflătoare într-o poziție bună pe Târnavă mică. Edificiul morii e foarte bun, cu 2 odăi pentru locuit.

Doritorii pot afla numele proprietarului la Administrația Fojii.

Se caută

spre cumpărare o tipografie bine aranjată și cu litere românești. Ofertele să se trimită la administrația Fojii.

Bicicletă

în stare bună, doresc a cumpăra. Rog pe cine are de vândut a se adresa în scris la Dumitru Florea în Tilișca 634, p. u. Seliște.

500 cor. cînste!

În 10 Februarie n., în trenul de pe linia Orăștie—Alba-Iulia, s'a furat un cuțar, în care a fost: uniformele unui locotenent, un mantă, albituri, păpuși, articli de toaletă etc. Cine mă ajută să-mi pot căpăta înapoi aceste obiecte, va primi dela mine o cînste de 500 cor. Informații sunt a se adresa la I. F. Schelker jun. în Orăștie.

Un tipograf

care știe sau vrea să învețe la mașina de cules sistem „Typograf” se primește momentan la „Tipografia Poporului” în Sibiu, strada Măcelarilor 12.

O domnișoară

sau domn cu cunoștințe de librărie sau administrație de ziar află aplicare la Librăria „Foia Poporului” în Sibiu.

Tot aici se primește momentan și un băiat cu școala necesară pe învățatură.

Deschidere de atelier.

Prin aceasta aducem la cunoștințe onor. public, că ne-am deschis o **lăcătușerie** de construcție și artă în Sibiu, strada Orezului Nr. 16. Aci preluăm tot felul de lucrări aparținătoare branșei noastre, pe cari le vom executa spre deplină mulțumire a mușterilor. Cu toată stima

E. CZINK și H. WOLF
Strada Orezului Nr. 16,
Se primește și 2 băieți pe învățatură.

Cine știe ceva

dintre iubiții cetitori despre Ioan N. Băcilă din Orlat, căzut prisionier în Rusia la 25 Decembrie 1914 și care a servit la comp. 9 a reg. de honvezi 23, să binevoiască a scrie mamei sale Ana N. Băcilă în Orlat Nr. 25, județul Sibiu, pentru ce îi mulțumesc și pe această cale.

Un morar

tinăr și serios, cu bani gata, caută o moară cu 2-3 petri, sau cu site, umblătoare cu motor sau cu apă, spre a o lua în arândă. Mă învoiesc eventual a lua în căsătorie o fată cu o astfel de avere, însoțindu-o cu zestre de 40-50 mii coroane.

Adresa mea se poate afla de la administrația Foi, unde sunt scrisorile a se adresa.

Casă de vânzare

constătătoare din două odăi și curte, se află în Sibiu, Engleitergasse 4, unde să se adreseze doritorii a o cumpăra.

O casă

la poziție bună în Gurariului Nr. 375, cu dreptul de cărcimărit și trafic, să vinde din mână liberă. Doritorii să se adreseze la Johann Fuchscher în Cristian, strada Hinter Nr. 34.

Cine are de vânzare

o moară mână cu apă, motor sau altcum, ori o mașină de îmblățit cu toate cele necesare la ea, binevoiască a da adresa la administrația Foi, unde s'a înștiințat o persoană, care voeste să cumpere așa ceva, George Morariu Oltfelsősebes.

Pentru o covăcie

cu mușterii buni și la loc de frunte într-o comună din jurul Sibiului, se caută un conducător harnic, eventual s'ar putea ajunge și la o căsătorie, fiind proprietara văduvă, femeie în etate mijlocie și fără copii. Scrisorile să se adreseze la Administrația Foi, de unde se vor trimite respectivei persoane.

O vilă de vânzare

se află în Sibiu, strada Rosenauer Nr. 4 (pe Hallerwiese.)

Rugăminte

Cine știe despre Ilie Șteblea din comuna Vlădeni, fost prisionier în Rusia, de unde i-am primit scrisorile până în Maiu 1918, este rugat a înștiința pe nevasta lui, care mereu e în așteptarea la vr'o știre. Ana I. Șteblea, Vlădeni, județul Făgăraș.

De vânzare

Sămănătoare 15 rînduri „Simplex”, grăpi de fer flexibile, grapă de rit, cilindrugrapă (Walzenegge) de Bächer, mașină de cloșit 120 ouă cu regulare automată, cloșcă artificială system Haase, uscător de cucuruz cu sobă. Sămânță de lucernă garantată fără mătăse. Sămănătoare, cucuruz, pluguri etc.

Gaston Garnier

Sülye, p. u. Szent-Benedek, comitatul Alba-inferioară.

REGATUL ROMÂNIEI

MINISTERUL DE FINANȚE

DATORIA PUBLICĂ

Împrumutul Național 5% în Bonuri de Tezaur din 1919

Emis prin Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor, Sibiu

PROSPECT

În virtutea decretului-lege din Ianuarie 1919,

Consiliul Dirigent, resortul finanțelor emite bonuri de tezaur 5% din 1919, garantate de Statul Român.

Acest împrumut cu bonuri de tezaur are de scop a subveni cheltuielilor necesare pentru noua organizare a funcțiilor de stat din teritoriile Transilvaniei, Bănătuului și părților ungurene, unite cu Regatul României.

Împrumutul va fi emis în bonuri de tezaur la purtător, de 200, 500, 1000, 5000 și 10.000 în coroane austro-ungare.

Bonurile de tezaur vor purta în faximile semnăturile Ministrului de Finanțe al Guvernului Regal Român, a Șefului Resortului finanțelor din Consiliul Dirigent, a Cassierului și o semnătură manuscrisă de control.

Acest împrumut va fi scutit pentru totdeauna de orice impozit prezent sau viitor.

În baza prospectului de emisiune, subscrierea la împrumutul cu bonuri de tezaur de 5% din 1919 se va începe în ziua de 1 Martie st. n. 1919.

Subscrierea se va face:

- la băncile românești,
- la băncile săsești,
- la perceptorate,
- la direcțiunile financiare,
- la prefecturi și preturi,
- la alte instituțiuni și particulari, prevăzuți cu autorizație specială din partea Consiliului Dirigent, Resortul Finanțelor, Sibiu.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală ca garanții și căuțiuni la toate casele publice. Cupoanele scăzute vor fi primite la aceleași case drept numerar.

Bonurile de tezaur vor putea fi lombardate (depușe în gaj) la casele publice (cassieriiile instituțiilor de stat) până la 50% a valorii nominale și cu o dobândă de 4% anual.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală în plata pământurilor parcelate, conform proiectatei reforme agrare.

Bonurile de tezaur vor purta o dobândă de 5% la capitalul nominal, în care scop ele sunt însoțite de opt cupoane de dobânzi semestrale pentru patru ani.

Primul cupon poartă scadența 1 August 1919.

Statul Român va rambursă aceste bonuri de tezaur la 1 Februarie 1923 în Lei, pe paritatea, ce se va stabili între lei și coroane. Se garantează însă

Condițiunile de subscriere.

Prețul de subscriere este fixat al-pari, adică una sută coroane pentru fiecare sută coroane nominal, care se va vărsa integral la subscriere. Se observă, că drept plată se vor admite numai astfel de bancnote emise de Banca austro-ungară, cari sunt datate de mai înainte, sau inclusive 1 Octombrie st. n. 1918.

Subscrierile se vor putea face și în lei, pe paritatea de 2 coroane egal 1 leu.

Consiliul dirigent, cu un anunț prealabil de cel puțin 5 zile, publicat în ziare, are dreptul să închidă subscrierea, când va voi.

detentorilor de bonuri pentru 100 coroane nominal, minimum cincizeci de lei.

Statul Român își rezervă dreptul de a denunța acest împrumut în întregime sau parțial înainte de termenul fixat și în urma unei publicațiuni speciale prin „Monitorul oficial” cu șase luni de zile înainte de data fixată pentru chemarea la rambursare. În acest caz valoarea cupoanelor, ce vor lipsi, se va deduce din valoarea nominală a bonurilor de tezaur.

Bonurile de tezaur neprezentate la rambursare, se prescriu după trecere de 30 de ani, iar cupoanele scăzute și neprezentate la plată se prescriu după 15 ani dela data scadenței lor.

Subscrierile la acest împrumut vor fi reductibile.

În locul bonurilor de tezaur pierdute, distruse, sau furate, se vor libera proprietarului duplicate în conformitate cu legea decretată cu Nr. 3380 din 15 Noembrie 1918. Cunoștința de dispozițiunea a acestei legi se poate lua la locurile de plată.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor își rezervă dreptul să stabilească rezultatul subscrierilor, reducându-le la sumă, ce o va crede necesară trebuințelor sale.

Subscriitorului i se va elibera o chitanță, constatând subscrierea și efectuarea vărsământului.

Subscrierile se vor face pe contrachitanța plătirilor, la locurile de subscrițiune.

Bonurile de tezaur definitive împreună cu opt cupoane de dobânzi semestrale se vor elibera cel mai târziu la 1 Iulie st. n. 1919.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor.

Șeful resortului; Dr. AUREL VLAD, m. p.